

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035
тел.: (044) 206-31-00; 206-38-44; факс: (044) 206-31-07; 531-36-92
E-mail: minprirody@menr.gov.ua; kanc@mev.gov.ua Код ЄДРПОУ 37552996

№ _____
на № _____

**Народному депутату України
Северину С. С.**

Шановний Сергію Сергійовичу!

На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 8566/1/1-20 до листа Першого заступника Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука від 21.02.2020 № 11/10-211 Міністерство енергетики та захисту довкілля спільно з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) розглянуло Ваш запит від 06.02.2020 № 01-06/02-20 щодо постанови Кабінету Міністрів України від 24.01.2020 № 17 «Про внесення змін до Положення про покладення спеціальних обов’язків на суб’єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» та постанови НКРЕКП від 24.12.2019 № 3013 «Про встановлення тарифів для ТОВ «ОПЕРАТОР ГТС УКРАЇНИ» на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на регуляторний період 2020 – 2024 роки та повідомляє.

У квітні 2015 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про ринок природного газу» (далі – Закон), положеннями якого передбачено, з одного боку, державне регулювання цін на ринку природного газу (зокрема, тарифи на послуги транспортування, розподіл, зберігання природного газу), з другого боку, розвиток вільної добросовісної конкуренції на товарному ринку природного газу. Тобто, на оптовому і роздрібному ринках природного газу має діяти принцип вільного ціноутворення, окрім випадків, коли у виняткових випадках та на визначений строк Кабінетом Міністрів України покладаються спеціальні обов’язки на суб’єктів ринку природного газу.

Абзацами 1, 2 частини першої статті 11 Закону визначено, що з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб’єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов’язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України після консультацій із

Секретаріатом Енергетичного Співтовариства. Такі обов'язки мають бути чітко визначеними, прозорими, недискримінаційними та заздалегідь не передбачати неможливість їх виконання.

Відповідно до частини другої статті 12 Закону постачання природного газу здійснюється за цінами, що вільно встановлюються між постачальником та споживачем, крім випадків передбачених цим Законом.

Постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867 затверджено Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (далі – Положення), яке визначає обсяг та умови виконання спеціальних обов'язків, що покладаються на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу. Пунктом 3 зазначеної постанови передбачено, що вона набирає чинності з 1 листопада 2018 року та діє до 1 травня 2020 року.

Положенням врегульовано питання постачання природного газу побутовим споживачам, релігійним організаціям (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності), державному підприємству України «Міжнародний дитячий центр «Артек» та виробникам теплової енергії.

Постановою Кабінету Міністрів України від 24.01.2020 № 17 внесено зміни до Положення, яке затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867.

Відповідно до внесених змін з 01.01.2020 ціна придбання природного газу не може бути вищою за ціну продажу природного газу, визначену відповідно до пункту 13 Положення, за вирахуванням торговельної надбавки (націнки) НАК «Нафтогаз України» на рівні 1,917 відсотка зазначеної ціни.

Також передбачено, що з 01.01.2020 НАК «Нафтогаз України» здійснює продаж/постачання природного газу відповідно до пунктів 7, 8 і 11 Положення за цінами, що встановлюються продавцем (постачальником) і покупцем (споживачем), але не вище рівня, який, зокрема, враховує середньоарифметичне значення фактичних цін (End of Day) природного газу на наступну добу поставки газу (Day-Ahead and Weekend) на нідерландському газовому хабі (TTF) за період 1-22 числа місяця постачання газу відповідно до інформації біржі Powernext/EEH, різницю (спред) між ціною на хабі TTF та кордоні України і тариф на послуги транспортування природного газу для точки входу в Україну на міждержавному з'єднанні з Польщею/Словаччиною/Угорщиною.

Очікується, що затверджений урядом підхід до розрахунку ціни на газ для захищених споживачів діятиме до 30 квітня 2020 року. НАК «Нафтогаз України» розраховуватиме ціну за цими принципами щомісячно на січень-квітень 2020 року включно.

Затверджений порядок передбачає, що ціна на газ для українських захищених споживачів змінюватиметься відповідно до цінових тенденцій на європейському ринку. Ця ціна може коливатися як у бік зменшення, так і

збільшення в залежності від ринкової ситуації, балансу попиту та пропозиції, погодних умов.

Відповідно до положень Закону та Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Регулятору надано повноваження щодо встановлення тарифів на послуги транспортування та розподілу природного газу.

Звертаємо увагу, що відповідно до положень статті 1 Закону транспортування природного газу – господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і пов'язана з переміщенням природного газу газотранспортною системою з метою його доставки до іншої газотранспортної системи, газорозподільної системи, газосховища, установки LNG або доставки безпосередньо споживачам, але що не включає переміщення внутрішньопромисловими трубопроводами (приєднаними мережами) та постачання природного газу.

Разом з цим розподіл природного газу – господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і пов'язана з переміщенням природного газу газорозподільною системою з метою його фізичної доставки споживачам, але що не включає постачання природного газу.

Так, постановою від 24.12.2019 № 3013 НКРЕКП встановлено тарифи на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу в/з газотранспортну(ої) систему(и) для ТОВ «Оператор ГТС України» (оператора газотранспортної системи).

Вищезазначеною постановою встановлено тарифи на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу в/з газотранспортну(ої) систему(и) на міждержавних з'єднаннях та для внутрішніх точок входу і точок виходу в/з газотранспортну(ої) систему(и), зокрема для точки виходу до газорозподільних систем, що є складовою кінцевого платежу за природний газ для побутових споживачів.

Таким чином, тарифи на послуги транспортування природного газу, встановлені постановою НКРЕКП від 24.12.2019 № 3013, застосовуються лише Оператором ГТС при визначенні вартості забезпечення замовнику обсягу замовленої потужності в точках входу/виходу в/з газотранспортну(ої) систему(и).

Слід зазначити, що тариф на послуги транспортування природного газу для внутрішніх точок виходу з газотранспортної системи, встановлений постановою НКРЕКП від 24.12.2019 № 3013, що є складовою кінцевого платежу за природний газ для побутових споживачів, знижено на 21 % порівняно з відповідним тарифом, що діяв протягом 2019 року, та складає 124,16 грн за тис. м³ на добу без ПДВ.

Додатково зазначаємо, що відповідно до частини першої статті 1 Закону доступ – право користування потужністю об'єкта газової інфраструктури в обсязі та на умовах, встановлених у договорі про надання послуг транспортування, розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу або послуг установки LNG.

Ураховуючи зазначене, з метою забезпечення надійної та безпечної експлуатації газорозподільних мереж під час надання послуг розподілу споживачам НКРЕКП було розроблено та прийнято зміни до низки нормативно-правових актів, зокрема Методики визначення та розрахунку тарифів на послуги розподілу природного газу, затвердженої постановою НКРЕКП від 25.02.2016 № 236. Так, Регулятором було змінено принцип визначення величини потужності для споживачів природного газу (здійснено перехід до замовленої потужності) та спрощено процедуру замовлення потужності на основі статистичних даних обсягів споживання природного газу кожного споживача в минулих періодах.

Слід відмітити, що встановлення тарифів на основі нової методології як плати за замовлену потужність та відокремлення вартості послуг розподілу природного газу від вартості природного газу як товару передбачає відхід від застарілої системи встановлення загального тарифу та надає ряд переваг для кінцевого споживача. Зокрема застосування європейських підходів до розрахунків за послуги розподілу природного газу дає можливість споживачам розуміти, за які послуги і якому підприємству вони сплачують. Оплата за послуги розподілу природного газу рівними частинами дозволяє уникнути великого навантаження на споживача в опалювальний період, коли споживання природного газу найбільше.

Розмір плати за послуги розподілу природного газу визначається для кожного споживача індивідуально залежно від обсягів споживання природного газу споживача в минулих періодах. Прозорість формування платежів за газ як товар та за послуги розподілу природного газу дозволяють споживачу відстежувати та контролювати власне споживання з метою мінімізації рахунків.

Звертаємо увагу, що плата за послуги розподілу природного газу не є новим (додатковим) платежем, оскільки послуги розподілу природного газу сплачувались побутовими споживачами природного газу завжди у складі ціни на природний газ.

З повагою
В. о. Міністра

Віталій ШУБІН